

Satakuntalaisilla porkkanatiloilla tarkkaillaan tuholaisia

ARJA LAIVONEN, Satakunnan Maaseutukeskus

Tuholaistarkkailulla on pitkät perinteet, mutta säännöllinen tarkkailu liima-ansojen avulla on lisääntynyt vasta viime vuosina. Oikein ajoitetuilla kasvinsuojelutoimilla pyritään vähentämään sekä viljelijöiden kasvinsuojeluun käyttämää työaika, torjunta-ainekustannuksia että torjunta-aineiden ympäristövaikutuksia.

Satakunnan Maaseutukeskus on tehnyt tuholaistarkkailua jo seitsemän vuotta. Tarkkailu aloitettiin hankevaroin ja aluksi kehitettiin tuholaistarkkailun käytäntöjä. Viimeiset kolme vuotta tarkkailun on maksanut sen tilaaja. Porkkanapelloilta tarkkaillaan erityisesti porkkanakempin, porkkanakärpäsen ja luteiden esiintymistä. Tarkkailua tekevät yhteistyössä Maaseutukeskus ja MTT:n kasvinsuojelu. MTT tiedottaa valtakunnallisesti tuholaisten lentoajoista.

Tuholaiset tarkkailussa

Tuholaistarkkailuhanke aloitettiin vuonna 1997. Useimmat tilat ovat edelleenkin mukana tarkkailussa, jos tilalla vielä viljellään porkkanaa. Tuholaistarkkailussa oli kuluneella kasvukaudella mukana 10 porkkanatilan 23 lohkoa. Tarkkailu aloitettiin heti kylvöjen jälkeen. Aikaisimmin kylvetyille lohkoille mentiin viikolla 20. Tuolloin lohkoille asennettiin 1-5 kelta-ansaa pellon koon, sijainnin ja oletetun kemppipaineen mukaan. Ansat vaihdettiin ja tarkastettiin viikoittain. Viljelijä sai tiedot tuholaismääristä maaseutukeskukselta jo saman päivän aikana.

Porkkanakemppi kiusana

Kempejä löytyi lähes joka vuosi heti ensimmäisellä tarkkailuviikolla, vaikka porkkana ei vielä ollut taimettunut. Kempit oleilevat muilla isäntäkasveillaan peltojen pientareilla ja siirtyvät pellolle, kun porkkana taimettuu. Kemppimäärät lisääntyvät vuosittain juhannusta kohden. Porkkanakempin torjunta aloitetaan, kun viikossa löytyy viisi kemppiä viidestä ansasta. Eniten kempejä on yleensä viikoilla 25-27, jolloin myös porkkana on erittäin herkässä kasvuvaiheessa. Viljelijöiden toivomuksesta suunnittelemmekin, että tihennämme tarkkailua ensi kasvukaudelle näiden "kriittisten viikkojen" ajaksi. Tarkkailua on jatkettu viikolle 30, jolloin kemppipaine on selvästi vähentynyt.

Porkkanakemppimäärät vaihtelevat vuosittain, kasvukauden aikana ja myös lohkon sisällä melkoisesti. Yleensä kuitenkin

lohkot, joilla on viljelty pitkään porkkanaa ja joiden lähistöllä on sopivia talvehtimispaikkoja, ovat varmoja kemppipaikkoja vuodesta toiseen. Vuonna 2000 Satakunnassa esiintyi kemppejä poikkeuksellisen vähän. Tämän toivottiin johtuvan pitkäaikaisesta tarkkailusta ja onnistuneista kasvinsuojelutoimenpiteistä. Tämä vuosi ei kuitenkaan tue tätä teoriaa, sillä kemppejä esiintyi taas runsaasti. Lieneekö kysymys vain normaalista kemppikannan runsaudenvaihtelusta?

Porkkanakärpäsiä vähän

Porkkanakärpäsiä löytyy tarkkailussamme olevilta tiloilta harvoin ja vähän. Koska kemppiä joudutaan Satakunnassa yleensä torjumaan useamman kerran kasvukauden aikana, samalla tulee torjuttua myös mahdollinen aikuinen porkkanakärpänen. Porkkanakärpäsen vähäisen esiintymisen vuoksi tuholaistarkkailu on voitu lopettaa ennen porkkanakärpäsen toista lentoa heinäkuun lopulla.

Satakunnan Maaseutukeskuksen tuholaistarkkailuringin viljelijät ovat pitäneet tarkkailun parhaina puolina palvelun luotettavuutta ja vaivattomuutta sekä kasvinsuojelu- ja tarkkailutöiden vähenemisestä syntyneitä säästöjä. Tuholaistarkkailu hoidetaan kokonaan maaseutukeskuksen toimesta, ja viljelijä saa tulokset halutessaan vaikka tietokoneelleen. Saamistaan tarkkailuraporteista viljelijä voi tarvittaessa todistaa tilansa kasvinsuojelun perustuvan todelliseen tarpeeseen - ei "näppituntumaan" tai kalenteriin.

*Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 3/2001: 11
sähköposti arja.laivonen@maaseutukeskus.fi*